

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Jávor és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű, és II. rendű felpereseknek dr. Szentmártony Kristóf ügyvéd által képviselt I. rendű, dr. Virág István ügyvéd által képviselt II. rendű alperesek ellen birtokháborítás megszüntetése és egyéb iránt a Budai Központi Kerületi Bíróság 17.P.XI.23.827/2006. számon folyamatban volt, majd a Fővárosi Bíróság 2009. június 4-én meghozott 52.Pf.633.357/2009/4. számú ítéletével befejezett perében a felperesek 30. és Pfv/3. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a hatályon kívül helyező végzés, a birtokháborítás és a szomszédjog megsértésével kapcsolatos részében hivatalból elutasítja.

A Fővárosi Bíróság 52.Pf.633.357/2009/4. számú jogerős ítéletének az egyéb rendelkezéseit hatályában fenntartja;

kötelezi a felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg a II. rendű alperesnek 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperesek 1/2-1/2 arányú tulajdonosai a B., ... kerületi 229328. hrsz-ú, B., ... kerület, I. u. 11. szám alatti ingatlanok. Az ingatlanon az 1950-es években épített kétszintes, melléképülettel és garázzsal rendelkező felépítmény van. Az kb. 150 méter távolságban húzódik az ... autópálya felüljárójától, amely 6-8 méter magasságban halad a terepszinthez képest.

A felüljáró építésével összefüggésben alakították ki a M. utcát, melynek közvetlen szomszédságában húzódik a felperesek ingatlana. Az építkezés miatt a környéken forgalmi változások következtek be: megszüntették a D. Gy. útról való lehajtás lehetőségét, valamint a B. B. úti közúti átjárót. Emiatt a perbeli ingatlan előtti út forgalma jelentősen megnőtt. A B-et elkerülő autópálya naponta jelentős mértékű átmenő forgalmat bonyolít le.

Az ... autópálya kezelője az I. rendű alperes, jelenlegi vagyonkezelője a II. rendű alperes. A perbeli autópálya szakaszt 1994-ben adták át a forgalomnak.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek az ... autópálya építésével, az ebből fakadó zaj- és látványhatással sérelmükre birtokháborítást valósítottak meg és az alpereseket - egyetemlegesen - 1.515.000 forint értékcsökkenés és annak 1999. január 24. napjától járó kamatai megfizetésére kérték kötelezni. Keresetük jogalapjául a Ptk. 188. § (1) bekezdését, 192. § (2) bekezdését, az 1995. évi LIII. törvény 101. és 103. §-át, a Ptk. 100. §-át és 345. §-át jelölték meg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság - megismételt eljárást követően hozott - ítéletében a felperesek keresetét elutasította, őket az I. rendű alperes részére 227.250 forint, a II. rendű alperes részére 90.900 forint perköltség megfizetésére kötelezte azzal, hogy 312.999 forint költséget az állam visel.

Az ítélet indokolása szerint: a per adatai alapján nem volt megállapítható, hogy az alperesek beruházói, kezelői, illetve vagyonkezelői tevékenysége során birtoksértő magatartást valósítottak volna meg, ennek keretében bármely építési szabályt megsértettek volna. Nem volt megállapítható az sem, hogy az autópálya szakasz üzemeltetése az engedélyezett mértéket meghaladó zajjal járna és ezzel a felpereseket békés birtoklásukban zavarná. Az igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján kiemelte: az I. u. 3. szám mellett mutatható ki zajszennyezettségnek minősülő, zajhatárérték-túllépés. Az azonban három létesítmény: az ... autópálya, a vasút és az egyéb közút zajterhelésére vezethető vissza. Az utóbbi kettő zajterhelése meghaladja az autópályaét és együttesen érvényesül.

Rámutatott: a felperesek a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése és felhívás ellenére sem jelölték meg külön-külön az egyes alperesekkel szemben azt, hogy mely magatartásukkal követtek el birtokháborítást, illetve mely jogellenes magatartásuk alapozza meg a kár, illetve értékcsökkenés iránti felelősségüket, ezért keresetüket elutasította a Pp. 121. § (1) bekezdés c) és e)

pontját, a 141. § (2) és (6) bekezdését és a 164. § (1) bekezdését idézve.

A felperesek fellebbezése alapján a másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét - a per főtárgyát és a felperesek által fizetendő perköltséget illetően is - helybenhagyta. Az állam által viselendő perköltségre vonatkozó részét részben és akként változtatta meg, hogy 105.900 forint kereseti illetéket és 222.099 forint előlegezett költséget az állam visel. A felpereseket egyetemlegesen az I-II. rendű alperesek részére külön-külön 51.450 forint másodfokú perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy 102.900 forint fellebbezési illetéket az állam visel.

A másodfokú bíróság a megállapított tényállással és érdemi döntéssel a per főtárgyát és az alpereseknek fizetendő perköltséget illetően egyetértett. A fellebbezés alapján kiemelte: a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak megfelelően az elsőfokú bíróság valamennyi tárgyaláson felhívta a felpereseket kereseti kérelmük pontosítására, majd a jogkövetkezményekre való figyelmeztetéssel - konkrétan is - bizonyítékaik előterjesztésére. A felhívásban foglaltakat azonban a felperesek nem teljesítették. A mulasztásra figyelemmel a bíróság döntése érdemben helytálló, az ítélet megváltoztatásának indoka nem állt fenn.

A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben „az ítélet megváltoztatását, az alperesek keresetük szerinti kötelezését” kérték.

Arra hivatkoztak, hogy jogszabályt, a Pp. 78. §-át sértette a másodfokú bíróság, mert tévesen helyezte - korábbi végzésével - hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét, a bíróság ugyanis minden kereseti kérelmükről döntött.

Az alperes nem jelentette be korábban a jogutódlást, ami a hatályon kívül helyezés további indoka volt. E mulasztásából adódó jogkövetkezményeknek a reájuk hárítása jogszabálysértő.

Az alperesek a megismételt eljárásban nem igazolták, hogy kezelői és vagyonkezelői joguk alapján milyen hatáskörük van. Ennek hiányában keresetüket pontosítani nem tudták és pervesztességüket is ez okozta. Ezzel kapcsolatban arra is hivatkoztak, hogy a bíróság a Pp. 121. § (1) bekezdés c), e) pontját, a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdéseit és a Pp. 164. § (1) bekezdését sértette.

Hivatkoztak arra is, hogy a mellettük lévő ingatlanok tulajdonosai javára ugyanezen tényállás alapján - külön perben - a bíróság „azonos alperes” kártérítés fizetésére kötelező ítéletet hozott, ezért keresetük elutasítása a Ptk. 188. § (1) bekezdését, 192. § (2) és (3) bekezdését, 100. §-át, 345. § (1) bekezdését, az 1995. évi LIII. törvény 101. § (1) bekezdését és az Alkotmány 57. § (1) bekezdését sérti.

A II. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Legfelsőbb Bíróság mindenekelőtt az alábbiakra utal: a Pp. 270. § (2) bekezdése szerint jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés ellen jogszabálysértésre hivatkozással lehet felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni. A hatályon kívül helyező végzés nem minősül az ügy érdemében hozott végzésnek, ezért az felülvizsgálati kérelemmel a jogszabály kizáró rendelkezése folytán nem támadható.

A Pp. 271. § (3) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak a szomszédjog megsértéséből, valamint a birtokvédelmi perekben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a felpereseknek a hatályon kívül helyező végzéssel a birtokháborítás megállapításával és a szomszédjog sérelmével kapcsolatos [Ptk. 188. §, 192. § (1) és (2) bekezdés és 100. §-ra alapított] felülvizsgálati kérelmét a Pp. 273. § a) pontja alapján - hivatalból - érdemi vizsgálat nélkül utasította el.

A felülvizsgálati eljárás tárgyát tehát a felpereseknek csak az ezt meghaladó - köztük az értékcsökkenés megtérítése iránti - kereseti kérelme képezhette.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a felperesek felülvizsgálati kérelmét tartalma szerint és akként bírálta el, hogy abban valójában a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését: az elsőfokú ítélet megváltoztatásával, a jogszabálynak megfelelő határozattal keresetüknek megfelelő érdemi döntés meghozatalát kérték.

A felperesek az Alkotmány 57. §-ának megsértésére is hivatkoztak. Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a felpereseknek a bírósághoz fordulás és a jogorvoslati joghoz való jogát nem sértették.

A Pp. 3. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. A peranyag-szolgáltatási kötelezettség - törvényi kivételektől eltekintve - a felet terheli. A félegyenlőség elve alapján a bíróságot tájékoztatási kötelezettség [Pp. 7. § (2) bekezdés] csak a fél eljárási jogaira vonatkozóan és annak jogkövetkezményeit illetően [Pp. 146. § (1) és (6) bekezdés] terheli. E kötelezettségüknek az eljáró bíróságok és eljárás során eleget tettek.

A felperesek felülvizsgálati kérelmében hivatkozott okfejtésével szemben a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet 3. oldal 4-5. bekezdéseiben foglaltakat megismételni nem kívánja, az ott

kifejtett helyes indokokra a Pp. 270. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 254. § (3) bekezdése szerint csupán visszautal.

Az pedig, hogy a szomszédos ingatlanok tulajdonosai javára a bíróság más perben kártérítést ítélt meg, a felperesek keresete szempontjából ügydöntő jelentőséggel nem bír és a törvény előtti egyenlőség alkotmányos alapelvének megsértését sem eredményezi. Ebben a perben a felperesek keresete alapján az általuk érvényesített - viszont nem konkretizált és jogalapját illetően sem bizonyított - anyagi jogi igény tárgyában kellett a bíróságnak dönten.

Mindezek alapján a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezése a felperesek által megjelölt okból nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az I. rendű alpereseknek áthárítható költsége nem merült fel, míg a II. rendű alperes jogi képviseletéből adódó költséget a felperesnek a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján a felperesek költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
Az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja szerint felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2010. március 23.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Julia s.k. előadó bíró, Dr. Csentericsné Dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. bíró

K.Gyné

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő